

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

16.10. 2023

Podpis pristojne
sodne osebe:

I U 1189/2019-19

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je po višji sodnici mag. Barbari Fajdiga,

v upravnem sporu tožeče stranke: **ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA SLOVENIJE**, Dunajska cesta 51, Ljubljana, ki jo zastopa

zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa informacijski pooblaščenec, Dunajska cesta 22, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-136/2019/2 z dne 28. 6. 2019,

16. oktobra 2023

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka trpi svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV:

O izpodbijani odločbi

1. Študentska organizacija Slovenije je na podlagi tretjega odstavka 11. člena in prvega odstavka 112. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) s sklepom št. ŠOS-2019-99-IJZ z dne 21. 5. 2019 (v nadaljevanju Sklep 21-5-19) odločila, da je: (1) , dolžan plačati denarno kazen v višini 50,00 EUR, ker je v svoji vlogi z dne 8. 5. 2019 žalil organ, kar je storil na način, da je odločitev organa označil kot nonšalantno norčevanje iz navedb prosilca in odločitev informacijskega pooblaščenca (1. točka izreka). Odločila je, da mora denarno kazen plačati na račun organa v 8 dneh (2. točka izreka) ter ugotovila, da stroški niso nastali (3. točka izreka).
2. Z izpodbijano odločbo je IP ugodil pritožbi prosilca in Sklep 21-5-19 odpravil. Glede na ugotovljeno dejansko stanje, da je (v nadaljevanju prosilec) v zadnjem odstavku pritožbe zoper odločbo organa št. ŠOS- 2019-93-IJZ z dne 25. 4. 2019, napisal: »Glede na vse navedeno se vnovič pritožujem zoper odločitev organa, ki se očitno nonšalantno norčuje, ne le iz navedb prosilca, ampak očitno tudi iz odločitev informacijskega pooblaščenca.«, je IP ocenil, da odločitvi tožnice ne more slediti. Svojo odločitev je IP utemeljil s tem, da je treba žalitev organa ali uradne osebe razumeti kot poseg v dostojanstvo organa, kot na primer njegov ugled, zunanjo ali objektivno čast, dobro ime v javnosti (stališče Vrhovnega sodišča v sodbi U 12/2008). Po oceni IP je bil morda prosilec v svoji pritožbi res nekoliko bolj oster, vendar pa po njegovi oceni ni presegel ravni, ki bi posegla oz. jemala ogled organa. IP je povzel, da beseda »nonšalanten« namreč pomeni¹ ravnodušen, brezbrizen, tudi sproščen, kar po oceni IP ni mogoče šteti kot hudo žaljivo in nedostojno pisanje. Po oceni IP je prosilec s tem izrazil svoje nestrinjanje z odločitvijo organa, ki ni sledil navodilom IP. Gre za splošno »oceno« prosilca, odziv prosilca, ki je vezana na konkreten postopek odločanja in je po oceni IP ni mogoče šteti kot negativne vrednostne sodbe. Prav tako zapis prosilca ni usmerjen na konkretne osebe, pri

¹ Po SSKJ - <https://fran.si/iskanje?View=1&Query~non%c5%a1alanten>

čemer pa samo pisanje nima negativnega niti žaljivega prizvoka. Samo navajanje napak pri odločanju pa, kot izpostavi IP, ni žaljivo, saj je prosilec ostal v mejah dostojnosti in pri pravni argumentaciji.

Povzetek navedb tožnice

3. Tožnica uveljavlja nepravilno oz. napačno uporabo materialnega prava, bistveno kršitev pravil upravnega postopka iz 7. točke drugega odstavka 237. člena ZUP, zaradi česar se odločbe ne da preizkusiti, saj odločitev ni obrazložena, in nepravilno ter nepopolno ugotovitev dejanskega stanja. Sodišču predlaga, da izpodbijano odločbo odpravi, uveljavi sklep 21-5-19, toženki pa naloži stroške tega upravnega spora.
4. Tožnica izpodbija stališče IP, da prosilčevo označevanje ravnanja tožeče stranke kot organa z »nonšalantnim norčevanjem«, ni žaljivo, neprimerno ali nedostojno. IP, tako tožnica, v izpodbijani odločbi zavzame stališče, da je prosilčevo označevanje tožničinega dela z »nonšalantnim norčevanjem« primerno in dostojno. To pa po oceni tožnice ne vzdrži resne presoje in kaže na pristranskost IP. Ker toženka s takšnim favoriziranjem prosilcev informacij javnega značaja v svoji funkciji širi obseg dolžnosti zavezancev po ZDIJZ (saj jim nalaga, da morajo v postopkih po ZDIJZ trpeti tudi omažehovanje in žalitve prosilcev), je s strani sodišča nujno, da se tudi skozi sodno prakso prosilcem postavi meja dostojnega in primerne vedenja v postopkih, ko zahtevajo informacije javnega značaja.
5. Tožnica navaja, da po Slovarju tujk (France Verbinc, Cankarjeva založba 1994) beseda »nonšalanten« pomeni malomaren, (v)nemaren, zanikrn. Beseda »norčevanje« po Slovarju slovenskega knjižnega jezika, predstavlja glagolsko izpeljavo iz samostalnika »norec«. Po SSKJ beseda »norec« pomeni nespameten, neumen človek, arhaično pa tudi duševno bolan človek, duševni bolnik. Ekspresivno norčevati pomeni tudi šaliti se. Besedna zveza »nonšalantno norčevanje« tako skladno z navedenimi viri, po oceni tožnice, z drugimi besedami pomeni tudi malomarno, nemarno, celo zanikrno šaljenje, posredno pa ocenjevanje odločitve tožnice s temi besedami, tožnico smiselno označuje kot nespametno, neumno, malomarno, zanikrno in šaljivo. Vse te oznake predstavljajo negativno vrednostno oceno tožeče stranke kot organa tako na splošno, kot tudi glede na okoliščine konkretnega primera. Tožnica meni, da prosilčevo označevanje dela (in odločitve tožeče) stranke z besedami »nonšalantno norčevanje«, predstavlja objektivno žaljivo vrednostno sodbo in predstavlja hud poseg v ugled in dostojanstvo vpletenih uradnih oseb in tožeče stranke kot organa I. stopnje. Tožnica je resna organizacija, podlago njene ustanovitve je določil zakon (Zakon o skupnosti študentov - ZSkus), prav tako pa ima skladno z določili ZSkus številna javna pooblastila, je zavezanec po določilih ZDIJZ in v postopkih po določilih ZDIJZ dolžna ravnati po določilih ZUP. Meni, da označevanje tožnice in njenega dela kot »nonšalantno norčevanje«, kar z

drugimi besedami pomeni tudi malomarno, zanikrno, šaljivo, neumno, nespametno in malomarno, predstavlja žaljenje in ima negativen prizvok, prav tako pa takšno prosilčevo označevanje pomeni sarkastično in ironično izražanje z očitnim namenom podcenjevanja in zaničevanja uradnih oseb zaposlenih pri tožeči stranki, kot tudi tožeče stranke same. Izpostavljeno prosilčevo označevanje posredno izkazuje tudi poniževalen in zasmehljiv odnos. Po mnenju tožnice, je prosilec s sporno vrednostno sodbo o ravnanju tožnice kot »nonšalantno norčevanje«, presegel dovoljeno mejo svoje morebitne prizadetosti in nestrinjanja s postopkom in odločitvijo tožnice kot organa. Poudarja, da je prosilec imel in ima pravico, da izrazi svojo kritiko do dela organov tožnice, vendar pa mora to storiti na spoštljiv in dostojen način. Skladno z določili ZDIJZ, je prosilec svoje nestrinjanje z odločitvijo tožeče stranke imel možnost izraziti v mejah dostojnosti in v okviru možnih pravnih sredstev, kar je prosilec storil, a po oceni tožnice s svojim neprimernim in žaljivim označevanjem tožnice posegel v njeno dostojanstvo, in sicer njen ugled, zunanjo in objektivno čast ter dobro ime. Označevanje tožnice in njene odločitve kot »nonšalantno norčevanje« ne predstavlja zagovarjanje stališč na dostojen način.

6. Tožnica še opozarja na nepravilne in ne-obrazložene zaključke, na podlagi katerih je sklepati tudi o pristranskosti toženke, ki v svoji obrazložitvi razlaga le besedo »nonšalanten«, medtem ko besedo »norčevanje« v celoti izpusti in zaključi, da je prosilec v svoji pritožbi res nekoliko »bolj oster«, vendar še vedno v mejah dopustnega. Tožnica zato posebej opozarja, da prosilec ravnanj tožnice ni označil (le) kot »nonšalantno«, temveč kot »nonšalantno norčevanje«. Med obema je bistvena kvalitativna razlika, saj je nonšalantno samo pridevnik glagola norčevanje. Tožnica izpostavlja, da je le toženki znano - zakaj se do besede »norčevanje«, in nato do celotne besedne zveze »nonšalantno norčevanje«, v svoji obrazložitvi odločbe ni opredelila. Vsekakor pa takšna opustitev obrazložitve v odločilnem delu predstavlja procesno kršitev po obrazložitvi odločbe iz 214. čl. ZUP, posledično pa pritožbeni razlog po 7. točki 237. čl. ZUP. Za tožnico je sporno tudi toženkino razlaganje besede »nonšalanten« z besedami ravnodušen, brezbrizen, tudi sproščen, saj je glede na izpostavljen zgornji vir (Slovar tujk) takšna razlaga toženke, če ne nepravilna, vsaj močno omiljena. Beseda »nonšalanten« ni slovenska beseda in je izpeljava iz francoske besede »nonšalanca«. Le-ta pa pomeni malomarnost, (v)nemarnost, zanikrnost. Beseda nonšalanten je v slovenskem jeziku tujka, zato je pravilen vir razlage slovar tujk in ne neuradna internetna baza slovenskega jezika.
7. Tožnica poudarja, da toženka ni opravila celovite presoje prosilčevih navedb, temveč le delno, ker je vrednotila le besedo »nonšalantno« in ne besedne zveze »nonšalantno norčevanje«, zato je nepravilno ugotovljeno dejansko stanje, na tej podlagi nepravilno uporabo materialno pravo in pravila postopka. Tožnica ugovarja, da toženka pri svoji odločitvi besede »norčevanje« sploh ni vzela v obzir, temveč jo je ignorirala, čeprav je denarna kazen izrečena zaradi žaljenja

organa, ki ga je storil na način, da je odločitev tožnice označil kot nonšalantno norčevanje. Tožnica lahko samo špekulira, ali je toženka besedo »norčevanje« izpustila namenoma ali ne, dejstvo pa je, da bi toženka z besedo »norčevanje«, s težavo opravičila primernost in dostojnost izražanja prosilca. Grajana ravnanje toženke po oceni tožnice zato utemeljeno nakazuje tudi na pristranskost toženke do tožnice kot institucije. Tožnica namreč resno dvomi, da bi toženka kot primerno in dostojno ocenila vrednotenje, v kolikor bi udeleženci postopkov njene odločitve označevali kot »nonšalantno norčevanje«.

8. Tožnica kot materialno nepravilno graja tudi obrazložitev izpodbijane odločbe v delu, ko toženka zavzame stališče, da zapis prosilca ni usmerjen na konkretne osebe. Poudarja, da navedeno po stališču sodne prakse in glede na samo določilo 109. člena in 111. člena ZUP ni pomembno, kot drugo pa niti ni pravno pravilno. Po določilu 109. čl. ZUP je treba skrbeti za dostojanstvo »organa« in ne »uradne osebe organa«, prav tako pa je vsakomur logično, da v imenu organa, odločitev vedno sprejme konkretna »uradna oseba«. S tem se žaljivke, ki so usmerjene na »organ« (logično), vedno nanašajo tudi na uradno osebo, ki v imenu organa sprejme odločitev ali vodi postopek. Od kje torej toženka črpa stališče, da mora žaljenje zadevati »konkretno« uradno osebo in je le v tem primeru možno izreči denarno kaznovanje, ni jasno.
9. Tožnica se ne strinja z ugotovitvijo toženke, da je prosilec pri graji napak ostal »v mejah dostojnosti« in »pri pravni argumentaciji«. Glede s strani toženke zatrjevane »meje dostojnosti«, se je tožnica že predhodno substancirano izjasnila. Kar pa zadeva obrazložitev v delu, da je prosilec z besedno zvezo »nonšalantno norčevanje« ostal pri pravni argumentaciji, pa tožnica takšno odločitev izpodbija kot pavšalno, neobrazloženo, nenazadnje pa tudi nerazumno. Ne glede na dejstvo, da toženka ni obrazložila kakšno pravno argumentacijo bi naj predstavlja besedna zveza »nonšalantno norčevanje«, tožnici ni jasno katero pravno stališče je prosilec z besedno zvezo »nonšalantno norčevanje« zastopal. Tudi v tem delu je torej izpodbijana odločba neobrazložena v smislu 214. člena ZUP, s tem pa obremenjena s kršitvijo po 7. točki 237. člena ZUP.
10. Tožnica izpodbija odločbo tudi zato, ker je obrazložitev v nasprotju s sabo. Toženka namreč enkrat trdi, da prosilec z označevanjem »nonšalantno norčevanje« ni »hudo« žalil tožnice, v nadaljevanju pa toženka zastopa stališče, da prosilec (sploh) ni žalil tožnice. Tako ni jasno, kaj sploh je stališče na katerem je utemeljena izpodbijana odločba. Ali prosilec sploh ni žalil tožnice ali pa je ni žalil dovolj za izrek denarne kazni. Ker se izpodbijane odločbe v tem delu odločilnih dejstev ne da preizkusiti, je obremenjena s kršitvijo po 237. čl. ZUP, saj je obrazložitev odločbe v razlogih glede odločilnih dejstev v nasprotju s samim seboj.
11. Tožnica v vlogi v bistvenem še navede, da je toženka v svojih izvajanjih še nadalje v nasprotju s samim seboj, na eni strani (formalno) prereka navedbe tožnice - da

žalitve prosilca označuje kot primerne in dostojne; na drugi strani pa (po vsebini) navaja, da takšnega komuniciranja ne odobrava (oboje 3. odst, stran 2), vendar pa »teh besed (nonšalantno norčevanje)« ne šteje kot hudo žaljive in nedostojne. Določilo 111. člena ZUP ne določa, da mora biti žalitev »huda«, ampak daje podlago za denarno kaznovanje tistega, kdor pri dejanju postopka zagreši večjo nedostojnost. Po stališču tožnice je žalitev organa z označevanjem njegovega dela kot »nonšalantno norčevanje« po intenziteti takšna nedostojnost, ki jo je v smislu 111. člena ZUP okvalificirati kot večjo. Vsakršno neposredno žaljenje je namreč neposreden poseg oz. napad na ime in ugled organa in uradne osebe, ki je postopek pri organu vodila. Takšni posegi v ugled in ime organa pa so nedopustni in predstavljajo večjo nedostojnost. Tožnica meni, da toženka ni opredelila nobenih kriterijev, zakaj meni, da sporno prosilčevo označevanja postopkov in odločitev toženke ocenjuje samo kot dopustno žaljive in nedostojne in ne hudo žaljive in nedostojne. Očitno so kriteriji, kaj je hudo žaljivo oziroma kaj je zakonsko dovoljeno žaljivo in nedostojno, pri toženki sprejeti na neki subjektivni (in ne objektivni) ravni. Navedeno pa je nepravilno in tudi nesprejemljivo, in ima za posledico nepravilno odločitev toženke. Subjektivno je namreč zmeraj tudi relativno, zato je takšno odločanje obremenjeno tudi s samovoljo in arbitrarnostjo. Ker toženka v postopkih s tožečo stranko (očitno) ne premore objektivnosti, je razumljivo, da tudi »ne razume« ali pa »ne želi razumeti«, prizadetosti tožnice, kakor tudi ne prizadetosti njenega ugleda ter njenih predstavnikov, ki so (od prosilca izpodbijano) odločitev sprejeli.

12. Tožnica še poudarja, da je toženka analizo opravila nepravilno, predvsem pa v odločilnem delu pomanjkljivo (hote ali nehote je izpustila besedo »norčevanje«), zato je takšna obrazložitev pristranska in nepravilna. Zato je zahtevala sanacijo z razpoložljivim pravnim sredstvom (upravnim sporom). Beseda »norčevanje« je v žalitvi tožeče stranke ključna, saj je »nonšalantno« samo pridevnik, ki besedo norčevanje potencira. Toženka se v svoji obrazložitvi izpodbijane odločbe torej do bistva žalitve tožeče stranke sploh ni opredelila. Toženka je zato že iz vidika neobrazloženosti upravne odločbe zagrešila procesno kršitev (ki je samostojen razlog za razveljavitev odločbe tožene stranke), saj je bila v prvi vrsti toženka, ki se je v obrazložitvi odločbe dolžna opredeliti do odločilnih dejstev.
13. Tožnica kot nesprejemljiv ocenjuje toženkin način »osvetljevanja« predhodnega postopka. Iz navedenega »osvetljevanja« je namreč smiselno jasno zaznati, da je po stališču tožene stranke prosilec imel celo utemeljen razlog za žaljenje tožnice. Tožnica meni, da je sodišču treba pojasniti še položaj tožnice v razmerju do toženke in njenih odločitev.² Toženka zato naj ne obtožuje tožnice za nastalo

² Tožnica poudarja, da toženka po določitih ZDIJZ, niti po katerem koli drugem predpisu, tožnici ni nadrejen organ. Toženka ne more tožnici »nalagati« kakšno odločitev mora sprejeti v posamezni zadevi, ne more ji nalagati kakšna stališča mora zastopati pri posameznem pravnem vprašanju. In prav za to gre tudi v odločbah št. ŠOS-2019-7-IJZ z dne 18.01.2019, ŠOS 2019-93-IJZ z dne 25.04.2019 ter 090-36/2019/2 z dne 20.03.2019. Stališče tožnice je, da sama ni dolžna upoštevati vsebinskih navodil in zastopati pravnih stališč toženke, katerim sama nasprotuje in jih izpodbija. Tožeča stranka pred sodiščem ali pa s pritožbo pri toženi stranki, ne bi mogla izpodbijati svoje lastne odločitve (čeprav se z njo ne strinja). V kolikor bi tožnica odločila tako, kot ji je narekovala oz. v odločbi št. 090-36/2019/2 z dne 20.03.2019 dala navodilo toženka, tožnica zoper takšno odločitev ne bi imela pravnega sredstva, kljub svojem nestrinjanju. To pa pomeni, da ne v tej, ne v kateri drugi

situacijo, temveč naj odgovornost poišče v lastnih nepravilnih odločitvah in postopkih. Tudi zaradi navedenega tožnica kot nesprejemljivo ocenjuje izvajanje toženke, ko s takšnimi svojimi nepravilnostmi sedaj povrh vsega še opravičuje žalitve tožnice s strani prosilca.

Povzetek navedb toženke

14. Toženka vztraja pri navedbah v izpodbijani odločbi.
15. Poudarja, da je zapis tožnice, »da tožena stranka označevanje dela tožeče stranke z »nonšalantnim norčevanjem« sprejema kot primerno in dostojno«, neresničen in zavajajoč. Toženka je namreč v izpodbijani odločbi navedla, da je bil prosilec v svoji pritožbi res nekoliko bolj oster, vendar pa po oceni toženke ni presegel ravni, ki bi posegla oz. jemala ogled organa. Ter nadalje, da teh besed ni mogoče šteti kot hudo žaljivih in nedostojnih, kar pa nikakor ne pomeni, da toženka tovrstno komuniciranje odobrava.
16. Toženka je presojala, ali je prosilec s pritožbeno navedbo »nonšalantno norčevanje« ravnal žaljivo in neprimerno, kar bi upravičevalo izrek denarne kazni. Pri tem toženka ni imela nobene podlage, da bi besede prosilca jemala iz konteksta in vsako besedo posebej analizirala, kar zmotno pričakuje tožnica. Toženka se je posebej opredelila do besede »nonšalanten« zato, ker, kot ugotavlja tudi tožnica, beseda sodi med tujke, da se osmisli njen pomen. Ker beseda norčevanje sodi med slovenske besede, ni prav nobenega razloga, da bi toženka posebej »analizirala« besedo norčevanje, saj je ta povsem razumljiva. Kot rečeno, pa je treba besede prosilca obravnavati v kontekstu, kot jih je izjavil. Tožnica želi, po oceni toženke, s svojimi »analizami« vsake besede posebej potencirati žaljivost prosilca, vendar pa tega, kar želi s tem prikazati, iz besed prosilca ni mogoče zaznati. To so predvidevanja tožnice, ki nimajo osnove in iz pritožbe prosilca ne izhajajo.
17. Toženka meni, da je treba za boljše razumevanje celotne zadeve osvetliti predhodni postopek, ki je bil povod za pritožbo prosilca, na podlagi katere je bil izdan sklep o denarni kazni ter povzame celoten postopek.³ Tožnica je dostop do

zadevi iz področja ZDIJZ, do upravnega spora sploh ne bi moglo priti. Tožeča stranka sicer razume vneto in pomembnost položaja toženke, vendar pa si tožena stranka v razmerju do tožnice brez ustrezne pravne podlage jemlje več pravic in pooblastil, kot ji jih podeljuje zakon. Napako je v osnovi seveda naredila toženka, ki bi (če je imela drugačno stališče glede konkretnega pravnega vprašanja) v zadevi morala meritorno odločiti. Ne pa, da je zadevo z »navodili« glede razlage določenega pravnega pravila vrnila v odločanje tožeči stranki. Zoper takšno meritorno odločitev bi nato tožeča stranka imela tudi pravno sredstvo. Da je zgoraj zastopano stališče tožeče stranke pravilno, potrjuje tudi priložena zadnja odločba toženke opr. 090-127/2019/5 z dne 27.09.2019, ki jo je v zadevi izdala toženka in je o zadevi meritorno odločila, proti takšni odločitvi pa ime sedaj tožeča stranka na razpolago sodno varstvo.

- 3 Tožeča stranka je s strani tožene stranke prejela odločbo št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019, s katero je bilo odločeno o pritožbi zoper odločbo tožeče stranke št. ŠOS-2019-7-IJZ z dne 18. 1. 2019. Tožena stranka je z navedeno odločbo drugo točko izreka odpravila in v tem delu vrnila zadevo tožeči stranki v ponovno določanje ter odpravila tretjo točko izreka odločbe. Ker se prosilec zoper prvo točko izreka odločbe tožeče stranke ni pritožil, je ta postala dokončna in pravnomočna. Glede na navedeno je bila tožeča stranka v ponovljenem postopku dolžna odločiti le o dokumentih, ki so bili zajeti v drugi točki izreka odločbo organa št. ŠOS-2019-7-IJZ z dne 18. 1. 2019. Kot izhaja iz odločbe št. ŠOS-2019-93-IJZ z dne 25. 4. 2019, zoper katero se je prosilec pritožil, tožeča stranka odločitvi tožene stranke ni sledila in je v ponovljenem postopku izdala odločbo, ki je bila v izreku identična izreku odločbe št. ŠOS-2019-7-IJZ z dne 18. 1. 2019. To pomeni, da je tožeča stranka v prvi točki izreka odločala o

zahtevanih informacij zavrnila iz enakega razloga, kot v predhodnem postopku. Glede na vse navedeno je prosilec v pritožbi v zadnjem stavku zapisal: »Glede na vse navedeno se vnovič pritožujem zoper odločitev organa, ki se očitno nonšalantno norčuje, ne le iz pritožb prosilca, ampak očitno tudi iz odločitev Informacijskega pooblaščenca«. Prosilec je torej s temi besedami izrazil nestrinjanje z ravnanjem tožnice, ki ni spoštovala stališča drugostopenjskega organa. Te besede sicer lahko označimo za neprimerne, vendar pa ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega in celotne vloge, po oceni toženke, v svoji intenziteti ne dosejajo stopnje, ki bi utemeljevala naložitev denarne kazni, zato je toženka odločila, kot izhaja iz izreka izpodbijane odločbe. Po oceni toženke torej ne gre za besede, ki bi jih lahko razumeli kot hudo žaljive, ki bi posegle v dostojanstvo, ugled in dobro ime tožnice, zato niso podani pogoji za izrek denarne kazni.

K I. točki izreka

18. Sodišče je na podlagi 279.a člena Zakona o pravnem postopku v zvezi s prvim odstavkom 22. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) odločilo na podlagi pisnih vlog in pisnih dokazov brez glavne obravnave, ker sta se stranki obravnavi pisno odpovedali. Sodišče je v dokaznem postopku prebralo listine strank, ki so v sodnem spisu označene kot priloge od A1 do A6, B1 do B3 in listine iz spisa toženke št. 090-12/2019.
19. Po presoji sodišča je pravilna izpodbijana odločitev, da ni utemeljeno kaznovanje zapisa prosilca v vlogi z dne 8. 5. 2019 z denarno kaznijo na podlagi tretjega odstavka 111. člena ZUP, zato se sodišče na podlagi drugega odstavka 71. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) sklicuje na razloge izpodbijane odločbe.
20. Uradna oseba, ki vodi dejanje postopka, mora skrbeti za dostojanstvo organa (prvi odstavek 109. člena ZUP). Organ lahko kaznuje z denarno kaznijo do 500 evrov tudi tistega, ki v vlogi žali organ, uradno osebo, stranko z nasprotnim interesom ali druge udeležence v postopku (tretji odstavek 111. člena ZUP). Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v sodbi U 12/2008 z dne 30. 6. 2009 že zavzelo stališče, da organ kot pravna tvorba lastnega občutka časti po naravi stvari ne more imeti, prav tako pa varstvo te dobrine ni potrebno uradni osebi v njeni funkciji (opredeljeni v drugem odstavku 5. člena ZUP) – njena subjektivna čast je namreč ustrezno varovana z instituti drugih pravnih področij. Žalitev organa ali uradne osebe je treba torej pojmovati zlasti kot poseg v dostojanstvo

zadevah, ki so bile že pravnomočno odločene, kar pomeni, da je tožeča stranka odločila brez zahteve stranke, kar je lahko razlog za ničnost. Enako velja za tretjo točko izreka izpodbijane odločbe, ki se nanaša na stroške posredovanja informacij iz prve točke izreka. Tretja točka izreka je torej funkcionalno vezana na prvo točko in ne more biti predmet samostojnega odločanja. Glede dokumentov, o katerih pa je tožeča stranka morala ponovno odločati, pa tožeča stranka kljub jasnemu navodilu, ki ga je dala tožena stranka v odločbi št. št. 090-36/2019/2 z dne 20. 3. 2019, ni ravnala v skladu z navedeno odločbo in torej ni upoštevala stališča tožene stranke (da med »drug nadzorni organ, specializiran za finančni nadzor« ni mogoče uvrstiti Nadzorne komisije ŠOS, zaradi česar niso podani pogoji za uporabo izjeme po drugem odstavku 5. a člena ZDIJZ).

organa (v njegov ugled, zunanjo ali objektivno čast, dobro ime v javnosti). Objektivno merilo pri presoji, ali je vloga žaljiva, je, ali je izjavljanje v vlogi tako, da lahko ogrozi oziroma spodkoplje avtoriteto in ugled organa. Stranke in drugi udeleženci se lahko v vlogah izražajo ostro, odprto in kritično, vendar morajo to storiti na dostojen način, ki ne zmanjšuje ugleda in avtoritete organa. Sestavljalec vloge torej ni omejen pri navajanju vsebine, temveč pri načinu podajanja izjave, ki mora biti povezana z relevantno vsebino vloge.⁴ Ustavno sodišče RS je postavilo s sklepom Up 309/05 z dne 15. 5. 2008 pri kaznovanju zaradi žaljivosti vlog, zlasti zaradi spoštovanja pravice do svobode izražanja iz 39. člena Ustave RS, ostrejšje meje. Po prvem odstavku 39. člena Ustave je namreč zagotovljena svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Kot opozori Ustavno sodišče v odločbi Up-1128/12 z dne 14. 5. 2018, lahko vsakdo svobodno zbira, sprejema ter širi vesti in mnenja. V ustavnosodni presoji je sprejeto stališče, da je svoboden posameznik, sposoben racionalnega odločanja, temelj demokratično organiziranega političnega sistema. Svoboda izražanja ne varuje le širjenja mnenj, ki so sprejeta z naklonjenostjo, temveč zajema tudi kritične in ostre izjave. Če naj bo razprava res svobodna, mora biti po mnenju Ustavnega sodišča RS pravica posameznika izražati svoja mnenja praviloma varovana ne glede na to, ali je izjava groba ali nevtralna, racionalna ali čustveno nabita, blaga ali napadalna, koristna ali škodljiva, pravilna ali napačna.⁵

21. Upoštevaajoč povzeta materialnopravna stališča je po presoji sodišča pravilna odločitev toženke, da prosilec z zapisom v pritožbi, ki se v bistvenem delu glasi: *“Glede na vse navedeno se vnovič pritožujem zoper odločitev organa, ki se očitno nonšalantno norčuje, ne le iz pritožb prosilca, ampak očitno tudi iz odločitev informacijskega pooblaščenca.”*, ni presegel skrajne meje, zato tudi po oceni sodišče ni bilo potrebe, da organ zavaruje druge vrednote, zlati zaupanje v upravne organe in ugled ter avtoriteto organa, čemur je institut kaznovanja zaradi žaljivih vlog namenjen. Po oceni sodišče gre (sicer) za ostro označitev in kritiko odločanja tožnice, ki je argumentirana z navedbami v vloženi pritožbi. V tem upravnem sporu se sodišče seveda ne spušča v utemeljenost pritožbenih očitkov, ampak ugotavlja (le), da je argumentacija prosilca pri varovanju pravice do vložitve pritožbe, na ravni razumne argumentacije, prosilec je namreč s spornim poimenovanjem dela tožnice („nonšalantno norčevanje“) označil predhodno povzet (ponovljen) postopek z relevantno vsebino, zato je v kontekstu presoje, ali je izpolnjen zakonski znak iz tretjega odstavka 111. člena ZUP, da je v vlogi žalil tožnico, tudi po presoji sodišča podajal vsebino, pri navajanju katere pa ne sme biti omejen. Sodišče je pri presoji upoštevalo tudi potek samega postopka, ki za stranke niti ni sporen, vlogo tožnice v postopku, z vsemi tudi v tožbi zatrjevanimi pristojnostmi tožnice, vsebino pritožbe, s katero je prosilec utemeljeval izrek kritike tožnici s sporno označitvijo, ki je usmerjena na kritiko

4 Tako Nika Hudej v Janez Čebulj in drugi, Komentar Zakona o splošnem upravnem postopku, Zbirka predpisov, Ljubljana, 2020, 1. knjiga, stran 686.

5 Tako Ustavno sodišče v odločbi USRS Up-1128/12 z dne 14. 5. 2018, točka 8 obrazložitve.

konkretnega postopka oziroma odločanja tožnice v konkretnem postopku prosilca. Tudi po presoji sodišča sporna izjava prosilca ni taka, da bi lahko ogrozila oz. spodkopala avtoriteto in ugled tožnice, zato tudi po presoji sodišča, kaznovanje prosilca za izjavo na podlagi tretjega odstavka 111. člena ZUP, ni utemeljeno.

22. Neutemeljene so tožbene navedbe, da naj bi IP v izpodbijani odločbi zavzel stališče, da je prosilčevo označevanje tožničinega dela z »nonšalantnim norčevanjem« primerno in dostojno. Kot izhaja iz izpodbijane odločbe je IP ugotovil (le), da označba nonšalantno po njeni oceni ni žaljiva, kar pa ne pomeni, da je IP, kot povzame tožnica, izjavo prosilca označil kor primerno in dostojno.
23. Neutemeljen je tudi tožbeni očitke, da naj bi IP s tem, ko se ni opredelil posebej do besede »norčevanje«, opustil obrazložitve v odločilnem delu in posledično storil procesno kršitev iz 214. člena ZUP.
24. Žaljivost zapisa je, kot je razvidno iz izreka odločbe, tožnica presojala glede na v izreku tožnice ugotovljeno žaljivosti spornih izjav. Iz odločbe tožnice je razvidno, da je bil očitke prosilcu ta, da je odločitev organa označil kot nonšalantno norčevanje iz navedb prosilca in odločitev IP. Predmet presoje je zakonitost kaznovanja izjave prosilca v pritožbi z dne 8. 5. 2019 (priloga A2). Iz pritožbe z dne 8. 5. 2019 je razvidno, da je prosilec med drugim zapisal: „*Glede na vse navedeno se unovič pritožujem zoper odločitev organa, ki se očitno nonšalantno norčuje, ne le iz pritožb prosilca, ampak očitno tudi iz odločitev informacijskega pooblaščenca.*“ Glede na to, je po presoji sodišča, nepravilno ugotavljanje žaljivosti take izjave na način, da se analizira posamezna beseda za tožnico sporne opredelitve, brez upoštevanja vseh okoliščin primera in konteksta, v katerem je sporni zapis nastal in s katerim je utemeljevan. Zato ni utemeljen tožbeni očitke, da naj bi toženka storila procesno kršitev, ker se ni (posebej) opredelila do druge besede, ki je sporna in sicer norčevanje, ker se ni bila dolžna opredeliti samo do te besede. Bistveno namreč je, da je toženka naredila presojo ali (celotna) sporna izjava, žali tožnico ali ne. Kot je razvidno iz izpodbijane odločbe, se je toženka opredelila in ugotovila, da ne gre za žalitev organa v smislu določbe tretjega odstavka 111. člena ZUP.
25. Neutemeljen je tudi tožbeni očitke, da je izpodbijana odločba sama s seboj v nasprotju, ker naj bi toženka izjave prosilca označila kot primerne in dostojne, a hkrati navedla, da takšnega komuniciranja ne odobrava, vendar pa teh besed (nonšalantno norčevanje) ne šteje kot hudo žaljive in nedostojne. Iz izpodbijane odločbe namreč jasno izhaja, da je toženka svojo odločitev, da ne gre za žalitev v smislu določbe tretjega dostavka 111. člena ZUP utemeljila z obrazložitvijo: (i) da je bil prosilec v svoji pritožbi res nekoliko bolj oster, vendar pa po oceni IP ni presegel ravni, ki bi posegla oz. jemala ogled organa; (ii) da besede »nonšalanten« ni mogoče šteti kot hudo žaljivo in nedostojno pisanje; (iii) da je z

izjavo prosilec izrazil svoje nestrinjanje z odločitvijo tožnice, ki ni sledila navodilom IP; (iv) da gre za splošno »oceno« prosilca, odziv prosilca, ki je vezana na konkreten postopek odločanja; (v) da tega odziva ni mogoče šteti kot »negativne vrednostne sodbe«; (vi) da zapis prosilca ni usmerjen na konkretne osebe; (vii) da pisanje nima negativnega niti žaljivega prizvoka; (viii) da samo navajanje napak pri odločanju ni žaljivo, ker je prosilec ostal v mejah dostojnosti in pri pravni argumentaciji. Toženka je torej naredila presojo sporne izjave celovito in za svojo odločitev navedla več razlogov (ne le s sklicevanje na pomen posamezne besede), zato očitek, da ni razlogov oziroma so ti v nasprotju, ni utemeljen. Utemeljeno tožnica sicer opozori, da je glede na 109. člena ZUP treba skrbeti za dostojanstvo »organa« in ne »uradne osebe organa«, kar pa ne vpliva na pravilnost odločitve, saj ugotovitev toženke, da zapis prosilca ni usmerjen na konkretne osebe, ni nosilni argument toženke.

26. Sodišče je na podlagi obrazloženega po ugotovitvi, da je po pravilnem postopku izpodbijana odločba pravilna in na zakonu utemeljena, na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1 tožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

K II. točki izreka:

27. Odločitev o stroških temelji na četrtem odstavku 25. člena ZUS-1, po katerem trpi vsaka stranka svoje stroške postopka, če sodišče tožbo zavrne.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 16. oktober 2023

Višja sodnica
mag. Barbara Fajdiga, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Podpis pristojne sodne osebe:

